

## İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Hijyen korur!

### MRSA 'lar nedir?

MRSA *Metisilin dirençli Staphylococcus aureus* anlamına gelmektedir. *Staphylococcus aureus* tipi bakteriler sağlıklı insanların birçoğunun derisinde ve mukozalarında mevcuttur. Bu bakteriler *metisilin* adı verilen antibiyotiğe ve diğer antibiyotiklerin birçoğuna karşı dirençli (rezistan) olabilirler.

MRSA'lar genellikle insanları hastalandırmaksızın sadece vücuda yerleşirler. MRSA'lar özellikle ön burun boşluğuna, genze, koltuk altına ve kasıklara yerleşirler. Enfeksiyon ancak bakteriler vücudun içine girdikleri zaman ortaya çıkabilir. MRSA'lar birçok antibiyotiğe karşı dirençli (multi rezistan) olduğu için hastalık ağır bir şekilde seyredebilir.

MRSA, antibiyotiklerin sıklıkla kullanıldığı yerlerde, özellikle hastanelerde görülmektedir. Geçmiş yıllarda Almanya'da, hastanelerde incelenen *Staphylococcus aureus* bakterilerinin yaklaşık %20'si çoklu dirence sahiptir. Son yıllarda MRSA oranında bir gerileme kaydedilmiştir.

### MRSA'lar nasıl bulaşır?

#### İnsandan insana

Patojenlerin en sık görülen bulaşma yolu, insandan insana doğrudan temasla gerçekleşen bulaşma şeklindedir. Burada başlıca bulaşma kaynağı ellerdir.

Hem *MRSA hastaları* hem de *MRSA taşıyıcıları*, yani MRSA ile kolonize olan sağlıklı kişiler, hastalığı başkalarına bulaştırabilirler.

Aynı şekilde bir MRSA taşıyıcısı bakterileri kendi vücudunun diğer bölgelerine de aktarabilir, mesela ön burun boşluğundaki patojenler eller aracılığıyla yaralara bulaşabilir. Daha sonra bunlar koşullara bağlı olarak burada hastalığın oluşmasına sebep olabilirler.

#### Kirlenmiş nesnelere aracılığıyla

Bulaşma aynı şekilde kapı kolları, tırabzanlar, tutamaklar veya banyo eşyaları gibi kirlenmiş nesnelere aracılığıyla da gerçekleşebilir. Patojenler plastik malzemelere ve kateter gibi paslanmaz çelik aletlerinde çok iyi tutunabilmektedir.

#### Hayvandan insana

Ayrıca bakterilerle kolonize olan çiftlik hayvanlarıyla temas sonrasında patojenlerin insanlara bulaşması da mümkündür.

### Hastalarda ne gibi hastalık belirtileri görülür?

Derileri veya mukozaları bakterilerle kolonize edilmiş olan *MRSA taşıyıcılarının* birçoğunda hiçbir şikayet görülmemektedir.

*MRSA enfeksiyonu* oluştuğunda kendini farklı şekillerde gösterebilmektedir. Hastalığın olası belirtileri şunlardır:

- ▶ Ülser veya irin toplanması gibi deri iltihaplanmaları
- ▶ Özellikle operasyonlar sonrasında oluşan yara enfeksiyonları
- ▶ İdrar yolları enfeksiyonu, zatürre veya kan dolaşımı enfeksiyonu (sepsis) gibi münferit organ iltihaplanmaları

### Hastalığın kuluçka süresi ne kadardır ve bulaşıcılık ne kadar sürer?

MRSA'lar her zaman hastalığa yol açmazlar. MRSA ile kolonize olan kişilerde savunma sistemi zayıfladığında ve bakteriler vücudun içine girdiklerinde hastalık oluşabilir. Hastalar, vücutlarında patojenler mevcut olduğu müddetçe bulaştırmaya devam ederler.

### En fazla risk altında bulunan kişiler kimlerdir?

Sağlıklı insanlar için deri veya mukoza patojenler tarafından istila edilmiş olsa bile enfeksiyon riski düşüktür.

*Aşağıda belirtilen risk faktörlerinin görüldüğü kişilerde hastalık daha sık görülmektedir:*

- ▶ Hastanede yatan hastalar ve huzur evinde yaşayan kronik olarak bakıma muhtaç kişiler
- ▶ Diyaliz hastaları, diyabet hastaları, savunma sistemi zayıf olan kişiler
- ▶ Vücutlarında kateter, dışarıya açılan soluk borusu deliği, eklem protezi gibi yabancı cisim bulunan hastalar
- ▶ Yanık veya kronik yara gibi cilt rahatsızlıkları bulunan kişiler

MRSA enfeksiyonu özellikle savunma sistemi zayıf olan, yaşlı hastalarda ve bebeklerde ağır bir şekilde seyredebilir.

## İnsanlarda hastalığa sebep olan patojenlere ilişkin bilgiler – Hijyen korur!

### Hastalık durumunda nelere dikkat etmeliyim?

- ▶ **Sağlıklı kişilerde görülen MRSA istilası** tekrar kendiliğinden ortadan kaybolabilir. Bölgesel bir tedavi uygulanabilmektedir: Bu tedavi kapsamında ön burun boşluğuna ve virüslerin yerleştiği yaralara özel merhem ve yıkama losyonları uygulanır. Sizin durumunuz için böyle bir tedavinin gerekli olup olmadığını hekiminize danışınız.
- ▶ **MRSA istilasının hastanede yatılı tedavi** sırasında tespit edilmesi halinde MRSA taşıyıcıları, burun, deri veya yara sürüntü örneklerinde virüs mevcudiyeti tespit edildiği müddetçe izole edilir ve gerekirse tedavileri düzenlenir. Aynı şekilde taşıyıcılar da tedavi edilir. Bu anlamda diğer hastaları bulaşmadan korumak için özel hijyen önlemleri alınması önem taşımaktadır. Bu önlemlerin arasında oda terk edilirken ağız-burun maskesi kullanılması ve el hijyeninin titizlikle sağlanması da yer almaktadır. Ayrıca patojenin yayılmasını önlemek için hastane personeli koruyucu önlük, bone ve eldiven kullanmalıdır. Aynı şekilde ziyaretçiler de özel hijyen kurallarına riayet etmelidirler. Hasta kişinin bulunduğu ortam her gün dezenfekte edilmelidir.
- ▶ Patojenin birçok antibiyotige karşı dirençli olmasına rağmen, halen rezerv antibiyotik adı verilen ve MRSA hastalığını etkin bir şekilde tedavi eden antibiyotikler mevcuttur.

### Kendimi nasıl koruyabilirim?

#### Hastane ziyaretlerinde:

- ▶ **En önemlisi: El hijyeninizi titizlikle** gerçekleştirmeye daima özen gösteriniz!
- ▶ **Ellerinizi** ziyaret öncesinde ve sonrasında orada bulunan dezenfeksiyon maddesiyle **dezenfekte ediniz.**

#### Günlük hayatta:

- ▶ **En önemlisi: El hijyeninizi titizlikle** gerçekleştirmeye daima özen gösteriniz!
- ▶ Ellerinizi su ve sabunla titizlikle yıkayınız!
- ▶ **Yaralar ve cilt zedelenmeleri** daima temiz bandajlarla veya yara bantlarıyla kapatılmalıdır. Böylece kendinizi enfeksiyonlardan korumuş olur ve başkalarına bulaşma riskini önlemiş olursunuz. Bandaj değişimlerinden önce ve sonra ellerinizi iyice temizleyiniz!
- ▶ Açık yarası bulunan kişilerle yakın fiziksel temastan kaçınınız.
- ▶ Sadece kendinize ait havlular, banyo lifleri veya tıraş makinesi gibi hijyen ve banyo eşyalarını kullanınız.
- ▶ MRSA hastalığı olan kişilerle temasta bulunmanız halinde tedavinizi yürüten bakım personelinizi ve doktorları bu konuda bilgilendiriniz. Böylece gerekli durumlarda koruyucu ek önlemler alınabilir.

### Nerelerden bilgi edinebilirim?

Daha geniş kapsamlı danışmanlık hizmeti ve bilgilendirme için yerel Sağlık Müdürlüğü hizmetinizdedir.

Hastalık tablosuna ilişkin daha fazla (teknik) bilgi edinmek için Robert Koch Enstitüsü'nün sayfasını da ([www.rki.de/mrsa](http://www.rki.de/mrsa)) ziyaret edebilirsiniz.

Hijyen ile enfeksiyondan korunma konusuna ilişkin daha fazla bilgiye Sağlık Eğitimi Federal Merkezi'nin sayfasından ([www.infektionsschutz.de](http://www.infektionsschutz.de)) ulaşabilirsiniz.



STEMPEL

#### Yayıncı:

Federal Sağlık Eğitimi Merkezi, Köln.  
Tüm hakları saklıdır.

Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V. (Kamu Sağlık Hizmetleri Federal Doktorlar Birliği e.V.) ile işbirliği içinde ve Robert Koch Enstitüsü'nün danışmanlığı ile hazırlanmıştır.

Bu Kamu broşürü [www.infektionsschutz.de](http://www.infektionsschutz.de) adresindeki ana sayfadan ücretsiz olarak indirilebilir.